

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI DO SPRAW UNII EUROPEJSKIEJ (NR 39)

z dnia 26 czerwca 2024 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 39)

26 czerwca 2024 r.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem posła **Krzysztofa Truskolaskiego (KO)**, zastępcy przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

I. informację o dokumentach, w stosunku do których Prezydium wnosi o niezgłaszanie uwag: COM(2024) 211, 213, 216, 219, 220, 224, 227, 238, (art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej oraz Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej), COM(2024) 197, 203, 206, 212, 214, 221, 225, 228, 229, 336 (art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r.),

II. w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy Wniosku dotyczącego zalecenia Rady w sprawie zwiększenia bezpieczeństwa badań naukowych (COM(2024) 26 wersja ostateczna) i odnoszącego się do niego stanowiska rządu,

III. w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Projekt dyplomu europejskiego (COM(2024) 144 wersja ostateczna) i odnoszące się do niego stanowisko rządu.

W posiedzeniu udział wzięli: **Maria Mrówczyńska** podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego wraz ze współpracownikami, **Adam Szeptycki** podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Agata Jackiewicz**, **Joanna Heger** – z sekretariatu Komisji w Biurze Spraw Europejskich i Współpracy Międzynarodowej; **Bartosz Pawłowski** – ekspert ds. legislacji z Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji, **Kamilla Kurczewska**, **Danuta Adamiec** – specjaliści ds. systemu gospodarczego z BEOS.

Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):

Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Stwierdzam kworum. Witam serdecznie wszystkich obecnych członków Komisji do Spraw Unii Europejskiej, ministrów, a także towarzyszące im osoby. Przechodzimy do rozpatrzenia pkt I, czyli informacji o dokumentach UE, w stosunku do których prezydium wnosi o niezgłaszanie uwag. Są to następujące dokumenty: w trybie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej oraz Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej COM(2024) 211, 213, 216, 219, 220, 224, 227, 238, w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. COM(2024) 197, 203, 206, 212, 214, 221, 225, 228, 229, 336.

Czy do wymienionych przeze mnie dokumentów państwo posłowie chcą zgłosić uwagi, czy też zgodnie z wnioskiem prezydium możemy je przyjąć bez rozpatrywania przez Komisję? Sprzeciwu nie słyszę. Dziękuję. Stwierdzam, że **Komisja postanowiła nie zgłaszać uwag do wymienionych powyżej dokumentów**. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt I.

Przechodzimy do pkt II, czyli rozpatrzenia w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy) Wniosku dotyczącego zalecenia Rady w sprawie zwiększenia bezpieczeństwa badań naukowych (COM(2024) 26 wersja ostateczna) i odnoszącego się do niego stanowiska rządu. Rząd reprezentuje pani minister Maria Mrówczyńska, podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Bardzo proszę panią minister o przedstawienie stanowiska.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Maria Mrówczyńska:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, szanowni państwo, celem propozycji, jaka została przedstawiona, dotyczącej zwiększenia bezpieczeństwa badań naukowych, jest przede wszystkim przeciwdziałanie zagrożeniom, jakie wynikają dla prowadzenia badań naukowych, przekazywania wyników, ale także transferu wiedzy, którą możemy przygotować prowadząc badania naukowe. Dzięki wprowadzonym w propozycji zapisom, będziemy mogli określić większy stopień bezpieczeństwa zarówno dla państw członkowskich, jak i dla całej UE w zakresie prowadzonych badań. Jest to szczególnie ważne dla sektora badań naukowych i innowacji, ze względu na to, że podstawą działania tego systemu jest przede wszystkim wolność akademicka, jest też wolność w prowadzeniu badań czy też wolność w wyborze partnerów do wykonywania różnego rodzaju projektów.

W związku z tym stanowisko rządu jest pozytywne i podkreśla znaczenie kwestii zapewnienia badań naukowych i konieczności podjęcia działań w tym zakresie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):

Dziękuję pani minister. Posłem sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Maciej Konieczny. Bardzo proszę pana posła o zabranie głosu.

Poseł Maciej Konieczny (Lewica):

Dziękuję. Te zalecenia odpowiadają na zmieniającą się sytuację międzynarodową i zwiększenie zagrożeń natury gospodarczej, czy przede wszystkim bezpieczeństwa, które wpływają oczywiście także na badania naukowe. To jest seria zaleceń, które mają na celu wyjście naprzeciw tym zagrożeniom, przy jednoczesnej maksymalnej ochronie autonomii nauki. To są jak najbardziej niekontrowersyjne i potrzebne rzeczy. Zaslugują na poparcie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):

Dziękuję, panie pośle. Otwieram dyskusję. Czy ktoś chciałby się wypowiedzieć? Nie widzę. Wobec tego chciałbym zaproponować następującą konkluzję: **Stwierdzam, że Komisja rozpatrzyła w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. dokument o sygnaturze COM(2024) 26 wersja ostateczna i odnoszące się do niego stanowisko rządu. Komisja przyjęła do wiadomości informację**. Czy jest sprzeciw? Nie widzę. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt II.

Przechodzimy do pkt III, czyli rozpatrzenia w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Projekt dyplomu europejskiego (COM(2024) 144 wersja ostateczna) i odnoszącego się do niego stanowiska rządu. Rząd reprezentuje pan minister Andrzej Szeptycki, podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie stanowiska.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Andrzej Szeptycki:

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, celem dokumentu jest wprowadzenie nowego tytułu zawodowego do narodowych systemów szkolnictwa wyższego w państwach należących do europejskiego obszaru edukacji. Dyplom europejski miałby być stosowany na poziomie studiów licencyjnych, magisterskich i doktorskich, przy czym miałyby

to być rozwiązaniem dobrowolne i elastyczne, które miałyby pozwolić na przewyższenie administracyjnych przeszkód, które utrudniają we współpracy pomiędzy państwami europejskimi wykorzystanie pełnego potencjału europejskiego obszaru gospodarczego.

Jeśli chodzi o stanowisko polskiego rządu, to jesteśmy kierunkowo pozytywnie nastawieni do tej propozycji. Popieramy projekt dyplomu europejskiego. Uważamy natomiast, że dokument ten ma na obecnym etapie charakter ogólny, dlatego ta inicjatywa wymaga dalszego uszczegółowienia. Rząd deklaruje zaangażowanie w prace nad tą koncepcją, w szczególności, jeśli chodzi o stworzenie takiego pilotażowego programu, który te propozycje miałby testować, na przykład w ramach uniwersytetów europejskich.

Jakie problemy widzimy na obecnym etapie? Przede wszystkim obawiamy się, że pomysł dyplomu europejskiego może zaowocować nałożeniem dodatkowych zobowiązań ponad wymogami krajowymi, które uczelnie musiałyby spełnić. Są w propozycji Komisji również pewne problemy terminologiczne, sformułowania, które wymagają doprecyzowania. W obrocie w tej chwili są takie pojęcia jak wspólny program, wspólny dyplom, europejski dyplom. Poza tym trzeba jasno rozróżnić pomiędzy wspólnymi dyplomami, czyli jeden dokument wydawany przez kilka uczelni, i tak zwanymi dyplomami wielokrotnymi. Najczęściej są to podwójne dyplomy, czyli dwie uczelnie, które wydają po jednych studiach dwa dyplomy. Wreszcie rząd zwraca uwagę na fakt, że wprowadzenie dyplomu europejskiego będzie wymagało podjęcia różnego rodzaju działań, zwłaszcza jeśli chodzi o określenie wspólnych kryteriów, które pozwolą na wydawanie takiego dyplomu. Będzie konieczność ujęcia tego dyplomu w ustawodawstwie krajowym państw członkowskich. Pojawia się pytanie o mechanizmy kontroli jakości takich dyplomów, o umiejscowienie europejskiego dyplomu w kontekście kwalifikacji nauk czy wreszcie o sprawy bardzo techniczne jak wzór europejskiego dyplomu czy zabezpieczenie go przed potencjalnymi fałszerstwami. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):

Dziękuję, panie ministrze. Posłem sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Patryk Gabriel. Bardzo proszę pana pośła.

Poseł Patryk Gabriel (KO):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, nie będę powtarzał wyważonych argumentów polskiego rządu. Etap jest absolutnie początkowy, natomiast ta inicjatywa ma fantastyczne znaczenie, jeśli idzie o pogłębianie integracji europejskiej, a jej dobrowolność, a na dodatek próba aktywnego decydowania o ostatecznym kształcie przez polski rząd, choćby poprzez to, że pierwsze tego typu forum dotyczące tego przedsięwzięcia miałyby być elementem naszej prezydencji w pierwszym półroczu przyszłego roku, wskazuje, że chcemy mieć wpływ na te ustalenia, które pomogą, ze względu na skalę szkolnictwa wyższego w Polsce, aby ilość studentów, pracowników nauki i uczelni wyższych mogła mieć znakomite znaczenie dla naszej konkurencyjności nie tylko jako Europy, ale też naszej wewnętrznej konkurencyjności na rynku europejskim. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):

Dziękuję, panie pośle. Otwieram dyskusję. Pan przewodniczący Szykowski vel Sęk, bardzo proszę.

Poseł Szymon Szykowski vel Sęk (PiS):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Propozycja nie jest prawodawcza, więc w tym sensie można powiedzieć, że nie niesie ze sobą żadnych konkretnych zobowiązań nakładanych na państwa członkowskie. Kierunkowo też trudno mieć wątpliwości co do celu, jakim jest ułatwienie osobom, które kończą daną uczelnię, posługiwania się dyplomem nie tylko w kraju, w którym kończyły uczelnię, ale także dokumentem, który będzie mógł być uznawany w innych krajach członkowskich. Trudno, żeby ten cel budził jakieś wątpliwości.

Natomiast mam jednak wątpliwości, które też poniekąd wybrzmiewają w stanowisku rządu, czy w sytuacji, w której poza w tej chwili tylko wydanym komunikatem, szłyby dalej jakieś działania prawodawcze i byłaby chęć rzeczywiście stworzenia takiego rodzaju wspólnego dyplomu, czy to jednak nie będzie – tak jak rząd słusznie wskazuje –

prowadzić do sytuacji, w której na uczelnię będą nakładane dodatkowe kryteria, które musi ona spełnić, aby mogła tego rodzaju dyplom europejski wydawać. W związku z tym, jeżeli nawet nie będzie do tego zobowiązana, bo będzie mogła wydawać tylko i wyłącznie krajowe dyplomy, to siłą rzeczy jej konkurencyjność, w sytuacji narzucenia powszechnie europejskiego dyplomu, będzie bardzo ograniczona. Będzie musiała się tym kryteriom poddawać, a to z kolei może budzić wątpliwości pod kątem autonomii uczelni wyższych. Czy taka autonomia nie zostanie naruszona? Chciałem zabrać głos i zwrócić uwagę na te wątpliwości. Dobrze, że w stanowisku rządu również pojawia się element tych wątpliwości. Liczę na to, że rząd będzie czuwał nad tym, żeby ewentualne dalsze prace, jeżeli doszłoby do nich w konsekwencji tego wydanego komunikatu, nie prowadziły do sytuacji, w której na uczelnie wyższe w Polsce są nakładane dodatkowe kryteria ograniczające autonomię szkolnictwa Wyższego.

Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):

Dziękuję, panie pośle. Czy są jakieś inne głosy? Proszę bardzo, pan poseł sprawozdawca.

Poseł Patryk Gabriel (KO):

Chciałbym tylko uspokoić. Tu wyraźnie na drugiej stronie jest taki pośredni etap *European Degree Label*, który jest wstępem do tego, żebyśmy później pełnoprawne *European Degree* w toku ustaleń poszczególnych państw wypracowali.

Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):

Dziękuję bardzo. Pan minister jeszcze. Zamykam dyskusję i przekazuję głos panu ministrowi.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Andrzej Szeptycki:

Ja bym przede wszystkim chciał się odnieść do kwestii dodatkowych wymogów, mianowicie stanowisko rządu było konsultowane z organami przedstawicielskimi, takimi jak Rada Główna Szkolnictwa Wyższego i KRASP, w związku z tym z tej strony nie mamy znaczących zastrzeżeń. Jest pewne ryzyko, o czym mówi nasze stanowisko, ale nie przeceniałbym go. To po pierwsze. Natomiast jeśli chodzi o podsumowanie, myślę, że rzeczywiście jeżeli jest to rozsądnie przygotowane, tak jak proponujemy, jest to istotna szansa w szczególności dla polskiego szkolnictwa, dlatego że wielu studentów, którzy studiują w Polsce, studiują dlatego że to są studia w UE. Podkreślenie tego europejskiego charakteru jeszcze bardziej zwiększa wartość, atrakcyjność naszej oferty. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Krzysztof Truskolaski (KO):

Dziękuję, panie ministrze. Nie widzę więcej zgłoszeń. Wobec tego chciałbym zaproponować następującą konkluzję: **Stwierdzam, że Komisja przyjęła do wiadomości informacje rządu na temat dokumentu o sygnaturze COM(2024) 144 wersja ostateczna i odnoszące się do niego stanowisko rządu.** Na tym zamykam rozpatrywanie pkt III.

Informuję, że na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia. Protokół dzisiejszego posiedzenia będzie wyłożony do przejrzania w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Zamykam posiedzenie Komisji.